

tivele ornamentale, cromatica, într-o înlănțuire logică ce are ca suport de pornire primele atestări arheologice și punct final mărturiile aparținând contemporaneității. Iată cum, fundamentându-se pe o asemenea structură solid elaborată, cei doi specialiști reușesc să reconstituie, într-un volum de largă respirație intelectuală (integrarea în context universal prin referiri la creațiile datorate altor arii culturale se desprind în permanență), o imagine asupra a ceea ce a însemnat și înseamnă, pe planul culturii materiale, arta populară românească. Mai mult chiar, venind ca o încununare a acestei viziuni de ansamblu foarte exacte sub aspectul modului de tratare a temei respective, în cele două capitole cu subiecte de actualitate: *Perspectivile tradițiilor de artă populară și Arta populară în Festivalul național „Cîntarea României”*, cartea impune opinii autorizate asupra unei problematice ce se referă la traseul evolutiv al artei populare românești, în general, precum și asupra semnificației conferite de promovarea acesteia în cadrul generos și, totodată, stimulator al Festivalului național „Cîntarea României”.

Indiscutabil, *Arta populară românească* incită la discuții mult mai diverse și ample și de importanță pentru domeniul abordat. Dar chiar numai detașînd cîteva aspecte de mai sus considerăm că am adus destule argumente pentru a sublinia că ne aflăm în fața unei realizări de incontestabilă ținută științifică, realitate confirmată și de premiul Academiei acordat pe anul 1983, semnată de doi specialiști cu contribuții apreciate în cercetarea culturii populare românești.

A. CHIRIAC

„IZVORUL“

Revistă de etnografie și folclor

Alături de publicația devenită deja cunoscută în cercurile specialiștilor din domeniul culturii populare românești — *Din tradițiile populare ale românilor din Ungaria* —, de doi ani apare la Gyula (Giula) o revistă de etnografie și folclor intitulată „Izvorul”, ambele fiind de fapt rodul activității *Cercului de etnografie și folclor*, patronat de Uniunea Democratică a Românilor din Ungaria. Reușind în cîteva ani să adune un bogat material informativ, membrii cercului au oferit tiparului o serie de lucrări interesante prin tematica la care s-au oprit, ele constituindu-se într-o contribuție semnificativă pentru scopul pe care și l-au propus.

Editată, ca și în cazul primei publicații amintite, de Uniunea Democratică a Românilor din Ungaria, revista „Izvorul” și-a stabilit, după cum se precizează în caseta introductivă a primului număr (1/1982) să adopte „... un program de activitate axat pe culegerea, prelucrarea și publicarea tuturor acelor valori de genereză populară care încă se găsesc din abundență și în grai viu în bogata moștenire a românilor din Ungaria”. Conform acestui program care cuprinde crezul comitetului de redacție, precum și al colaboratorilor, în revistele consultate (1/1982 și 1/1983) înținem lucrări deosebit de interesante, utile atît cercetătorilor care se ocupă de studierea culturii populare românești în general, cît și publicului larg care se apropie de acest domeniu.

Întreprinzînd o incursiune în tematica celor două numere surprindem, ca a trăsătură de ansamblu, abordarea în special a obiceiurilor, deci a unor practici actuale încă și care se păstrează destul de bine în memoria colectivă a comunităților rurale românești din țara vecină. Cu ajutorul unor informatori foarte buni, care au relatat de fiecare dată cu multă minuțiozitate ritualul desfășurării obiceiurilor descrise (înmormîntarea și colindatul — 1/1982); nașterea și sinzienele — 1/1983, etc.), dar și utilizînd metoda observației directe, autorii materialelor (dr. János Bencsik, Lucia Borza, Maria Botea, Elena Csobai, Maria Gurzău, Alexandru Hoțopan, Emilia

Martin, Florentina Marc), au redactat lucrări ce valorifică în mod obiectiv tradițiile respective. Totodată, pentru o mai exactă și completă receptare a subiectelor discutate, aspect relevant de majoritatea materialelor tipărite, acestea sînt însoțite și de o bogată și sugestivă ilustrație fotografică.

Desigur, așa cum ne arată numărul 1/1983, alături de probleme de folclor, treptat, mărturiile de cultură materială caracteristice românilor din Ungaria vor ocupa un spațiu editorial mult mai însemnat în raport, probabil, cu cercetarea desfășurată și în această direcție. De altfel, tocmai pentru a susține afirmația de mai sus menționăm lucrarea care are drept temă cînepa și întreg procesul de prelucrare a acesteia, urmată apoi de edificatorul foto-documentar: *De la virtelnișă pînă la război*.

Semnalînd apariția revistei „Izvorul” ca o inițiativă a cărei continuitate o așteptăm cu interes, am mai remarca și prezentarea grafică a acesteia, modul de organizare a cuprinsului fiecărui număr în parte (aici se cuvin menționați toți membrii colectivului de redacție: Petru Silaghi — redactor responsabil, Gheorghe Martin, Maria Pui și Ioan Ruja), toate la un loc constituindu-se în argumente care susțin aprecierea acestei realizări ca un fapt de cultură indiscutabil, mai cu seamă din perspectiva ideii care i-a stat și îi stă în continuare la bază, de a valorifica — la parametrii reali — cultura materială și spirituală tradițională a românilor din Ungaria.

A. CHIRIAC